

Vooruitkijker april 2023

VOORUITKIJKER – IVN AMERSFOORT

Dit is de tweede Vooruitkijker van 2023. Het brengt je berichten, verhalen, achtergronden van activiteiten die in het verschiet liggen, zowel die van IVN Amersfoort, maar ook gerelateerd aan natuur en natuurbeleving welke door andere organisaties in ons werkgebied worden ontplooit. Het beslaat dit keer de maanden april, mei en juni. We hebben ze opgedeeld naar excursies, lezingen, cursussen, jeugd en overigen. Voor activiteiten en verhalen die je graag onder de aandacht gebracht wil hebben, kun je deze versturen naar Paul Vriesekoop die de Vooruitkijker samen stelt (paulvriesekoop@gmail.com).

Veel leesplezier en we zien je graag bij een of meer van de komende activiteiten.

Groene groet, Peter, Lenny, Henk en Paul.

U ontvangt deze Vooruitkijker omdat u lid of donateur bent van IVN Amersfoort.

Inhoudsopgave

Overzicht activiteiten	.	.	.	.	.	2
Excursies	.	.	.	.	.	3 – 11
Jeugd	.	.	.	.	.	12 – 13
Cursussen	.	.	.	.	.	14 – 16
Lezingen	.	.	.	.	.	16 – 19
Overig	.	.	.	.	.	19 - 27

Overzicht activiteiten

Datum	Activiteit	Tijd	Locatie	Pagina
11 april	Lezing/excursie	10.00 – 15.00	Koetshuis Stoutenburg	16 - 17
12 april	Cursus bijenherkenning	14.00 – 15.45	Botanische tuinen, Utrecht	15
12 april	Natuuroudercursus	9.15 – 11.45	Het Groene Huis	14
13 april	Cursus korstmossen	19.30 – 21.30	Het Groene Huis	15
15 – 16 april	Nationale Bijentelling			19 - 20
16 april	Natuurexcursie	14.00	Schans-Oude Eem, Balladelaan 16 (achter de Vuurtorenflat),	3 - 4
22 april	Vogelzangwandeling	07.15	Skatebaan aan de van Randwijkcklaan	4
22 april	Vroege vogelwandeling	06.20	Hockeyvelden Leusden, De Schammersteeg 2.	4 - 5
22 april	Wildplukwandeling	13.45 - 16.00	Het Groene Huis	6
25 april	Lezing	20.00	Het Groene Huis	17 - 18
30 april	Wandelexcursie Groene GGZ	14.00	Zon&Schild	24
7 mei	Bevrijdingswandeling	13.15	Koetshuis Stoutenburg	7
9 mei	Lezing	20.00	Het Groene Huis	18 - 19
13 mei	Blote voetenwandeling	13.30 – 15.30	Koetshuis Stoutenburg	12
21 mei	Natuurexcursie (fiets)	09.00 – 12.00	Station Vathorst	7 – 8
27 mei	Bijen- en vlinderdag	11.00 – 17.00	Koetshuis Stoutenburg	8 - 9
28 mei	Wandelexcursie Groene GGZ	14.00	Zon&Schild	24
4 juni	Groene Markt	11.00 – 16.00	Landgoed Schothorst	24
4 juni	Natuurwandeling	13.30 - 15.30	Koedijkerweg 16, Amersfoort	9 - 10
18 juni	Natuurexcursie	14.00 - 16.00	Het Groene Huis	10 - 11
23 juni	Geoparkwandeling	19.00	Restaurant Zuiver	11
25 juni	Wandelexcursie Groene GGZ	14.00	Zon&Schild	24
30 juli	Wandelexcursie Groene GGZ	14.00	Zon&Schild	24

EXCURSIES.

Natuurexcursie: “Voorjaar rond de Schans en Oude Eem”.

Tijdens deze natuurexcursie van IVN Amersfoort bezoeken we een gebied dat na de dijkverzwaring langs de Eem, met herstel van het Grebbeliniedijkprofiel en het aanleggen van een fietspad, voor het publiek is opengesteld. Vanaf 1951 heeft de Grebbelinie geen militaire functie meer, maar een natuurbestemming gekregen. Het hele gebied is onderdeel van de groenblauwe verbindingsstructuur van de stad Amersfoort naar het Eemland. Op het voormalig defensie terrein is de oude Eemloop weer zichtbaar gemaakt. Deze vormt de grens met de tuin van Meander Medisch Centrum. De natuur heeft zich gevoegd naar deze nieuwe omstandigheden. In april staan de dotterbloemen in bloei en zijn er volop vogels aan het nestelen. De Schans, een verdedigingswerk in de Grebbelinie, is nu particulier bezit, maar vanaf de dijk zijn in april reigerjongen op hun nesten te zien, watervogels en met wat geluk een ijsvogel. Als we teruglopen over de dijk, richting stad, vormt Onze Lieve Vrouwentoren een markant herkenningspunt in het landschap. De gidsen zullen, naast de natuurwaarden, ook stil staan bij de ontstaansgeschiedenis en rijke cultuurhistorie van het gebied.

Wanneer: zondag 16 april 2023 14:00

Waar: Schans-Oude Eem, Balladelaan 16 (achter de Vuurtorenflat), 3818 CB Amersfoort

[Bekijk op Google Maps](#)

OV: stadsbus lijn 7, halte Balladelaan

Geschikt voor rolstoelgebruikers.

Kosten: Gratis

Aanmelden verplicht: Nee

Vogelzangwandeling in het Waterwingebied

Met een beetje geluk zien en horen we de nachtegaal, zwartkoppen, sperwers, zanglijsters en veel meer. Bij een klein regenbuitje gaat de wandeling gewoon door.

Wanneer: Zaterdag 22 april om 07.15 uur

Start: vanaf de skatebaan aan de Van Randwijcklaan.

Bij erg slecht weer niet. Zie daarvoor op vrijdag 21 april de website: www.waterwingebiedamersfoort.nl

Deze wandeling wordt georganiseerd door het Waterwingebied.

Vroege vogeltocht

Ga samen met onze enthousiaste gidsen op stap in dit stukje “nieuwe natuur”. Een gebied waar, door de afwisseling van plassen, moerasjes, bloemrijke graslanden en jong bos veel vogels zich prima thuis voelen. Uiteraard bekijken we ook – van een veilige afstand – de nieuwe oeverwalwand.

Door de diverse biotopen is er de kans dat je een grote verscheidenheid aan vogelsoorten zult zien. Van eenden, waders en reigers tot aan uitbundig zingende kleine zangvogeltjes. Gewapend met een veldkijker en stevige wandelschoenen, kun je tijdens een aangename wandeling op je gemak de schoonheid van verenpracht observeren en gezang beluisteren. Voor wie dat wil is er een lijst om bij te houden wat je heeft gezien of gehoord.

Verzamelen voor de wandeling is vanaf 06.20 uur op parkeerplaats van de hockeyvelden MHC Leusden. Het ontbijt staat om ca. 08.30 uur klaar in Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg. Wees van harte welkom. Deelnemen kan alleen als je je hebt aangemeld. En dat kan uitsluitend via de website van het Utrechts Landschap.

Wél deelnemen maar géén ontbijt?

Alleen deelnemen aan de vroege vogeltocht is uiteraard ook mogelijk. Er zijn 10 extra plaatsen beschikbaar. Er zijn 30 plekken inclusief ontbijt beschikbaar en 10 plekken exclusief ontbijt.

Wanneer: zaterdag 22 april 2023

Tijd: 06.30-08.30 uur, verzamelen om 06.20 uur

Kosten: € 7,50 per persoon

Voor: natuur- én vogelliefhebbers

Verzamelpunt: Verzamelen wandeling om 06.20 uur op de parkeerplaats van de hockeyvelden MHC Leusden, De Schammersteeg 2, 3835 PT, Stoutenburg(Leusden).

Ontbijt wordt geserveerd in het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, 3834 PB Stoutenburg

De excursie wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap.

Wildplukwandeling park Schothorst met Will van Wilderpad

We verzamelen om 13.30 uur op landgoed Schothorst voor het groene huis voor een wildplukwandeling met mij, Wilderpad Will Klein Sprokkelhorst.

Deze wandeling is een totaalbeleving waarbij we niet alleen leren over wilde planten en kruiden, maar ook de kans krijgen om ze te proeven en te verzamelen.

Ik leer jullie over zowel de medicinale werking en de culinaire toepassingen van de planten die we vinden tijdens onze

tocht door het landgoed.

Maar dat is nog niet alles - jullie krijgen ook de kans om te genieten van heerlijke wildpluk hapjes en drankjes die ik voor jullie heb klaargemaakt. Jullie kunnen je verheugen op een scala aan smaken, allemaal afkomstig van de natuurlijke ingrediënten die we tijdens wandelingen hebben verzameld.

Met mij als jullie wildpluk en natuurgids, kunnen jullie verzekerd zijn van een avontuur vol kennis en plezier. Ik sta open voor alle vragen en laat jullie de wereld van wilde planten en kruiden zien alsof we als konijntjes door de natuur huppelen en snoepen. Kom met mij mee op deze prachtige wildplukwandeling en laat je betoveren door de schoonheid van de natuur en de smaken die het ons te bieden heeft.

Je moet je wel even van te voren opgeven.

We wandelen met maximaal 8 personen. Zo is er veel persoonlijke aandacht en ruimte voor vragen voor iedereen .

Datum: zaterdag 22 april 2023 - 13:45 tot 16:00

Locatie: Het Groene Huis Amersfoort Schothorsterlaan 21

Adres: Schothorsterlaan 21

Prijs: 35

Aanmelden: Verplicht

Website: <https://wilderpad.nl/wandeling-wildplukken/>

Bevrijdingswandeling op Heerlijkheid Stoutenburg

Stoutenburg 1940-1945

Op Bevrijdingsdag vieren we dat we bevrijd werden van de Duitse bezetting, een bezetting die niet geruisloos aan Stoutenburg voorbij is getrokken. Verre van dat!

Zondag 7 mei 2022 vertellen de gidsen van het Utrechts Landschap over de voorposten Stoutenburg, onderdeel van de Grebbelinie. Stoutenburg was een belangrijke schakel in de landsverdediging. Er wordt zelfs beweerd dat het prachtige historische centrum van Amersfoort bewaard is gebleven door het

heldhaftige optreden van de Nederlandse militairen bij Stoutenburg. Dus loop mee met de Bevrijdingsdagwandeling op landgoed Stoutenburg, een gebied waar het heeft gekrioeld van de soldaten, waar loopgraven hebben gelegen en waar soldaten tijdelijk zijn begraven op een mysterieuze begraafplaats.

We verzamelen vanaf 13.15 uur bij Informatiecentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4, Stoutenburg (bij Leusden). De wandeling begint om 13.30 uur en duurt ca. twee uur. De wandeling is niet geschikt voor rolstoelgebruikers. Honden kunnen niet mee. De excursie wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap.

Natuurexcursie: “Plas-dras weidevogelfestival in Arkemheen”

Tijdens deze fietsexcursie van IVN Amersfoort gaat u door Arkemheen en maakt u kennis met een bijzonder en vogelrijk natuurgebied ingeklemd tussen de voormalige Zuiderzee en het laagland van de Utrechtse Heuvelrug. Het beleven zal uiteraard centraal staan, maar daarnaast hopen we met deze fietsexcursie te onderstrepen hoe ongelooflijk belangrijk het is om dit soort natuur te koesteren en te beschermen. Voor nu, voor later en voor de bevordering van de biodiversiteit. Dit Natura 2000 gebied van in totaal 14.22 ha kenmerkt zich door een uitgestrekte polder van Nijkerk tot Eemnes. We fietsen door een zogenaamd plas-dras gebied dat een essentieel habitat en foerageergebied van levensbelang vormt voor o.a. steltlopers, ganzen, duikers, eenden en diverse soorten roofvogels waaronder de zeearend, bruine/blauwe kiekendief en de velduil. Plas-dras is de aanduiding voor grasland waar de waterstand nagenoeg gelijk is aan die van het maaiveld. In het voorjaar komen naast de weidevogels ook de betoverend mooie zangers na een lange reis uit hun overwinteringsgebieden in Zuid-Europa en het verre Afrika. De eeuwenoude Polder Arkemheen vormt de tijdelijke kraamkamer voor deze vele soorten weidevogels en zangers. Dit is niet alleen een feest voor het oog maar zeker ook een genot voor het oor. Tijdens deze excursie zal het accent liggen op typische zomergasten zoals bijvoorbeeld grutto, tureluur, snor en

kleine karekiet. Als je met aandacht kijkt en luistert wordt je altijd weer verrast en zal je je verwonderen door de schoonheid van de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder. De soorten die in het voorjaar het gebied bezoeken zijn bijna allemaal broedvogels die voor hun nageslacht gaan zorgen om vervolgens weer terug te keren naar waar ze vandaan kwamen.

Geïnteresseerd? Wij starten met de fiets vanaf station Vathorst en duiken na een korte aanloop meteen de polder in waarna het weidevogel feest kan beginnen.

Fietsexcursie, verrekijker mee, hond thuislaten.

Wanneer: zondag 21 mei 2023, 09:00 tot 12:00

Waar: Station Vathorst, Veenweg 4, 3829MJ Hooglanderveen

[Bekijk op Google Maps](#)

Kosten: Gratis

Aanmelden verplicht: Nee

Stap in de wondere wereld van bijen en vlinders

De vrijwilligers van Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg nodigen jullie van harte uit voor haar jaarlijkse Bijen- en Vlinderdag. Er zijn weer allerlei leuke en creatieve

activiteiten te doen voor zowel jong als oud. Het programma is nog niet rond, maar dit is er zeker:

- Het electrospeel met vlinders
- Bekijk van dichtbij dode bijen- en vlinders en honingraten onder een microscoop
- Een kraam met honingproducten
- Een knutseltent

Geniet op het gezellige terras van een hapje en een drankje. Alle activiteiten zijn gratis toegankelijk.

Datum: zaterdag 27 mei 2023, van 11u00 tot 17u00.

Locatie: Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.
De excursie wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap.

Natuurwandeling Bloeidaal

Wat is de reden geweest voor het aanleggen van het nieuwe natuurgebied Bloeidaal ten oosten van Amersfoort? Hoe zag het er in het verleden uit en hoe is het veranderd?

Langs welke 'weg' werd het van een eentonig grasland tot een gevarieerd schraalgrasland?

Langs de oostkant van Bloeidaal loopt de Barneveldse beek richting het Gelders Valleikanaal. Wat is de invloed van deze beek op het natuurgebied? Is deze invloed ook zichtbaar in het terrein?

Onze gidsen nemen je mee op een wandeling door het gebied, waarbij ze zullen ingaan op bovenstaande vragen. Ook zal er veel aandacht zijn voor de flora en fauna in Bloeidaal.

Datum: zondag 4 juni 2023 van 13u30 tot 15u30.

Startpunt: de wandeling start bij de parkeerplaats van Utrechts Landschap, Koedijkerweg 16, 3816 BV Amersfoort.

De excursie wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap en IVN.

Natuurexcursie: “Op zoek naar Invasieve Exoten” door IVN Amersfoort

In het kader van de week van de Invasieve exoten organiseert het IVN, Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid op zondag 18 juni een natuurexcursie op het landgoed Schothorst. De IVN gidsen zullen aandacht besteden aan de vele exotische planten en bomen die dit landgoed rijk is en met u op zoek gaan naar invasieve soorten.

De IVN natuurgidsen nemen u tijdens deze excursie mee over het landgoed Schothorst. Dit landgoed is rijk aan exotische bomen en planten. Dat betekent dat deze planten afkomstig zijn van andere delen van onze aarde. Ze zijn door de mens met opzet geïntroduceerd of per ongeluk meegenomen.

Veel van deze planten hebben er moeite mee om op vreemde bodem te aarden. Anderen voelen zich hier uitstekend op hun plaats. Door het ontbreken van de natuurlijke vijanden uit het land van oorsprong, kan ongebreidelde uitbreiding van de soort plaatsvinden, zoals te zien is bij de Japanse duizendknoop. Zonder belemmeringen verdringen deze exoten de inlandse soorten en nemen hun plaats in, soms met

verstreckende gevolgen voor de biodiversiteit in ons land die toch al zwaar onder druk staat. De introductie van het Aziatisch lieveheersbeestje bijvoorbeeld, om plagen in kassen te bestrijden, heeft onbedoeld, grote nadelige gevolgen voor onze inheemse lieveheersbeestjes. Vroegtijdige herkenning is daarom van groot belang.

Tijdens de excursie zullen ook dilemma's rondom bestrijding en beheer van deze invasieve exoten aan bod komen. De excursie is geschikt voor rolstoelgebruikers. Er mogen geen honden meegenomen worden.

Wanneer: zondag 18 juni 2023, 14:00 tot 16:00

Waar: Het Groene Huis, Schothorsterlaan 21, 3822 NA Amersfoort

Kosten: Gratis

Aanmelden verplicht: Nee

Voor informatie telnr: 06 23309955

Geoparkwandeling Nimmerdor

Wil je weten wat het IVN in het park Nimmerdor doet en hoe dit bijzondere landgoed is ontstaan? Doe dan mee aan de wandeling op vrijdagavond 23 juni. Kees de Heer neemt ons mee op deze wandeling en vertelt over de aardkundige waarden van dit gebied, terwijl de werkgroep Handen uit de Mouwen ons vertelt wat zij in dit park voor werkzaamheden verricht. De rijke flora en fauna, reliëfverschillen, het lanenstelsel en de bijzondere cultuurhistorie, alles komt aan bod.

We verzamelen bij restaurant Zuiver Vlooswijkseweg 1, 3832 RG Leusden (Leusderweg onder het viaduct onder de A28 links op de hoek) om 19.00 uur met een kop koffie en vertrekken om 19.30 uur voor de wandeling en we zijn twee uur later weer terug en hebben dan nog een nazit om gezellig bij te praten. Graag uiterlijk 16 juni aanmelden bij het secretariaat info@ivnamersfoort.nl om de aantallen door te geven aan het restaurant.

Wanneer: vrijdag 23 juni, verzamelen om 19.00 uur

Waar: Restaurant Zuiver, Vlooswijkseweg 1, Amersfoort

Elke dinsdagochtend wandelen in de natuur op landgoed Schothorst.

We genieten van het buitenzijn en laten ons verrassen door wat we aantreffen onderweg. We vertrekken vanaf het Groene Huis en lopen van 10.00-12.00 uur op en in de omgeving van het landgoed.

Informatie bij Wil Schonewille. Graag even contact opnemen als je een keer wil komen meewandelen. Tel: 0651402753

JEUGD

Blotevoetenwandeling

Hoe voelt het om op blote voeten in het bos te lopen? Ervaar hoe dit is en wandel met ons mee op zaterdag 13 mei. Samen met onze gidsen, Bep en Simone ervaar je hoe dit is.

Onze gidsen, Bep en Simone, laten je voelen hoe het is om op je blote voeten te lopen op grint, hooi, bladeren, modder, zand, houtsnippers en ander materiaal uit het bos. Het is niet verplicht om de hele wandeling blootsvoets te lopen. Als je het blootsvoets lopen nog niet lang vol kan houden of nog maar weinig gedaan hebt, neem dan zeker een paar schoenen mee! Onderweg pauzeren we voor iets te drinken met wat lekkers erbij.

Vergeet niet om ook een handdoek mee te nemen en eventueel schone sokken! Wij zorgen ervoor dat je je voeten kunt schoonmaken.

De wandeling is voor ouder(s) met hun kind(eren) en beginners. Kinderen alleen onder begeleiding van een volwassene.

Datum: zaterdag 13 mei 2023 van 13u30 tot 15u30

Locatie: De blotevoetenwandeling vindt plaats bij het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Kosten: €3,00 per persoon.

Reserveren is verplicht via de website van het Utrechts Landschap.

De excursie wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap.

WoesteLand?

WoesteLand organiseert natuurvakanties en weekendjes weg voor tieners (12 t/m 15 jaar) en jongeren/jongvolwassenen (16 t/m 30 jaar). De vakanties vinden plaats in allerlei natuurgebieden in binnen -en buitenland. Overdag ben je actief bezig om de natuur in stand te houden en te herstellen. Je gaat samen op ontdekkingstocht en leert de lokale natuur beter kennen. Ook is er tijd om samen te eten, spelletjes te spelen en te genieten rond een kampvuur. Het werken in de natuur gebeurt in samenwerking met bijvoorbeeld Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, maar soms ook met buitenlandse natuurorganisaties, een particuliere natuurbeheerder of een bio-boer. Zo draagt WoesteLand bij aan natuurbehoud- en herstel. WoesteLanders helpen de biodiversiteit en jongen komen in contact met de mooiste natuurgebieden van Nederland en Europa. Meer info: www.ivn.nl/woesteland

Cursussen.

feest van de lente

Deelnemers van de IVN Natuurouder cursus worden uitgenodigd voor een inspirerende terugkomdag Natuurouders in en rondom het Groene Huis.

Het is ook een mooie ochtend om kennis te maken met de cursus en deze later te gaan volgen.

Het thema is lente. Leuke, simpele en inspirerende voorbeelden voor activiteiten met (klein)kinderen en schoolklassen. Daag jezelf uit en geniet van deze ochtend!

Nu aanmelden: cursussen@ivnamersfoort.nl

Waar: Groene Huis, Amersfoort

Wanneer: 12 april 2023 van 9.15-11.45 uur

Oostbroekworkshop: wilde bijen herkennen

Wat zie ik vliegen? Bijen zijn razendsnel en weggevlogen voor je ze goed kunt bekijken. Tijdens deze Oostbroekworkshop leer je wilde bijen en hommels in de natuur of in je eigen tuin herkennen. Deelname is gratis en het aantal plaatsen is beperkt, dus wees er snel bij.

De provincie Utrecht is rijk aan maar liefst 242 verschillende soorten. Je hoeft ze na deze workshop niet allemaal te herkennen, maar we maken er zeker een goed bezig mee. Voor experts is de wilde bij herkennen trouwens ook niet altijd eenvoudig.

Aan de slag

Tijdens de workshop leer je onder andere hoe je verschillende families herkent en hoe je een honingbij onderscheidt van een wilde bij. Je leert welke stappen je moet nemen om een echte bijenkenner te worden, hoe waarneming.nl werkt, identificatie apps, een snel insect rustig determineren, de basisecologie, wat inzamelen betekent of je een vangnet mag gebruiken. Na de theorie lopen we een rondje om te kijken wat er daar te ontdekken valt. Voor cursusdocent Willemijn van Hees is het herkennen van bijen kinderspel.

Wanneer: 12 april, 14:00 - 15:45

Waar: Botanische Tuinen Utrecht

Kijk voor alle informatie en aanmelden op de website van Landschap Erfgoed

Utrecht: <https://www.landschaperfgoedutrecht.nl/agenda/2023/april/oostbroekworkshop-wilde-bijen-herkennen/>

Minicursus Korstmossen

In april organiseert de Natuuracademie een minicursus over 'Korstmossen', met Arie van den Bremer als docent. De theorie is woensdag **13 april** 2023 van 19.30 tot 21.30 uur, de excursie is zaterdag **15 april** 2023 van 10.00 – 12.00 uur of 13.00 tot 15.00 uur.

Meer informatie, via de websites van KNNV en IVN Amersfoort.

Biodiversiteit: de basis

Biodiversiteit is de hoeveelheid verschillende vormen van leven die je in een bepaald gebied vindt. Bijvoorbeeld in de zee, een bos, in een sloot, je eigen achtertuin of zelfs op één plant of onder één steen. In [deze korte, gratis cursus](#) maak je kennis met biodiversiteit. Ontdek wat het is, waarom het belangrijk is en wat je kunt doen om te helpen.

Introductiecursus Natuur

Een goed begin voor iedereen die meer wil leren én doen voor natuur in Nederland. De Introductiecursus Natuur is een korte online cursus voor iedereen die meer wil weten over de natuur. Voor de zomer wordt er een eerste testversie van deze cursus gedraaid.

- Een laagdrempelige cursus voor een breed en groot publiek
- Aanbod voor een nieuwe, jongere, 'lichtgroene' doelgroep
- Fysieke natuuractiviteit bij IVN lokaal (optioneel voor deelnemer & afdeling)

Opzet: 6 e-learning modules, elke week een nieuwe module. Na de eerste 3 modules mogelijkheid (gedurende 2 weken) om aan te sluiten bij een activiteit van de afdeling (bij ons excursie invasieve exoten (18 juni) en de wandeling door Nimmerdor (23 juni)). Daarna weer 3 weken e-learning modules.

Wanneer: de test editie van deze cursus start in de week van 22 – 28 mei.

Opgave: volg dat op de website van IVN Nederland, www.ivn.nl

Lezingen.

Ervaar de natuur anders! Sporen van dieren vormen de verbinding tussen mens en dier.

We gaan vaak naar het bos om dieren te zien, maar de kans dat je ze daadwerkelijk ziet – op reeën na misschien – is erg klein. Wél vind je hun sporen en die van andere dieren. In hun sporen vind je hun gedrag terug en gaat er een wereld aan verhalen voor je open! Diersporen zijn niet alleen prenten, maar ook uitwerpselen, nesten, hollen, vraat, etensresten, braakballen, haren, veren en ga zo

maar door. Met behulp van sporen leer je de natuur te 'lezen' en ga je anders naar je omgeving kijken.

[René Nauta](#) is absoluut expert in de wereld van de diersporen. Hij geeft jaaropleidingen

Track & Sign in zowel binnen- als buitenland en is opgeleid tot evaluator voor CyberTracker International. "Ik ben ervan overtuigd dat je anders om je heen gaat kijken en veel meer zult gaan zien. Zelfs in je eigen tuin gaat er een wereld voor je open". 's Ochtends geeft René Nauta een uitgebreide lezing. Na een gezamenlijke lunch gaan we 's middags het veld in op de Heerlijkheid Stoutenburg.

"Dat dacht ik nou vroeger nooit: Oh, kijk eens wat een mooie modder. Elke plas op een zandweg is nu een snoepwinkel vol prenten!" – Cursist van René Nauta.

Lees je alvast in via de website van René Nauta, [kijk hier](#)

Datum: Dinsdag 11 april 2023 van 10u00 tot 15u00

Locatie: Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg. Parkeren kan op het parkeerterrein bij het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

Er is beperkte parkeergelegenheid. Kom bij voorkeur op de fiets!

Kosten: €15,- per persoon inclusief lunch en koffie.

Activiteit wordt georganiseerd door het Utrechts Landschap, opgave noodzakelijk: <https://www.utrechtslandschap.nl/activiteiten/excursie/dierensporen-zoeken>.

Klapperstenen en ijzerwinning op de Veluwe.

Wolven en slakken - hoe ijzerwinning de Veluwe en Heuvelrug veranderde

Natuurlezing door Tjada Amsterdam en Janneke Zuyderwyk

In de vroege middeleeuwen was er al ijzerindustrie op de Veluwe. In deze periode werd er op zeer grote schaal – het meeste van heel Noordwest Europa – ijzer gemaakt uit klapperstenen. De ijzerkuilen en ijzerslakkenhopen zijn daar nu nog zichtbare getuigen van. De laatste jaren zijn door nieuwe opgravingen en nieuwe technieken veel nieuwe gegevens ontdekt. Tjada Amsterdam van KNNV Epe-Heerde vertelt over hun project om ijzer uit klapperstenen te maken. Janneke Zuyderwyk, stadsarcheoloog van Apeldoorn schetst het tijdsbeeld. En maakt daarbij ook een uitstapje naar de Utrechtse Heuvelrug.

De werkgroep Geologie en Landschap van de KNNV heeft in 2016 in uitgegraven vijvers bij Epe gezocht naar klapperstenen. Tot hun verrassing werd er veel materiaal gevonden. Uit documentatie en na contact met Janneke Zuyderwyk, die onderzoek heeft gedaan naar ijzerwinning, ontstond het idee om het materiaal te gebruiken om op een traditionele manier ijzer te winnen. In leemovens wordt op hoge temperatuur een ijzerklomp(wolf) gewonnen en stenig materiaal en andere verontreiniging (slak) eruit gehaald.

Het citizen science project Erfgoed Gezocht, waarin vrijwilligers hoogtekaarten van de Veluwe en Utrechtse Heuvelrug afspeuren naar grafheuvels en andere prehistorische resten, heeft tot baanbrekende nieuwe inzichten geleid. Er zijn honderden nieuwe grafheuvels én een enorme hoeveelheid prehistorische akkers ontdekt. Ook veel plekken waar ijzer werd verwerkt zijn ontdekt. Deze vondsten geven aan hoe

dichtbevolkt de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug moeten zijn geweest. Het wordt een avond met een kijkje in het rijke verleden van onze omgeving!

Datum: dinsdag 25 april 2023. Om 20 uur in Het Groene Huis, Amersfoort.

Doorsnede van een klappersteen; een leemkern met eromheen ijzererts.
(Foto: Gemeente Apeldoorn - Eigen werk, CC BY-SA 3.0,)

Diverse klapperstenen. Elk blokje op de maatbalk is 1 cm.
(Foto: Gemeente Apeldoorn - Eigen werk, CC BY-SA 3.0)

Onze, op Engelse tuinen geïnspireerde, pluktuin.

Lezing door Marieke Nolsen

Sinds 2016 hebben wij onze tuin vergroot met een decoratieve pluktuin geïnspireerd op de Engelse tuinen. Een pluktuin voor onszelf met heel veel dahlia's en 1-jarigen in de kleuren rood/zalm/oranje/roze. Elk jaar gaan wij naar Engeland om tuinen te bezoeken en daar zie je heel veel dat dahlia's en 1-jarigen ondersteund worden door natuurlijke constructies. Dit heb ik op mijn eigen wijze ook in onze pluktuin toegepast. Ik heb van deze pluktuin een

soort boeket gemaakt, waar je doorheen kunt wandelen. Tijdens deze avond vertel ik

hoe ik deze tuin aangelegd heb, welke constructies ik maak, welke dahlia's en 1-jarigen ik gebruik en hoe ik met de beplanting speel. Mijn verhaal begeleid ik met mooie beelden. Dus heb je een pluktuin of wil je er misschien één aanleggen of vind je het gewoon heerlijk om een hele avond in een soort van FLOWERHEAVEN te bivakkeren, dan vind ik het leuk om je op deze avond te ontmoeten in de hoop je te inspireren.

Datum: dinsdag 9 mei 2023 - 20:00 tot 22:00

Locatie: Het Groene Huis

Adres: Schothorsterlaan 21 Park Schothorst

Prijs: voor leden gratis niet leden betalen 5 euro

Aanmelden: niet nodig

Website: <http://www.amersfoort.groei.nl>

OVERIG

Tel mee voor de Nationale Bijentelling op 15 en 16 april

Op 15 en 16 april is het zover: de Nationale Bijentelling. Tel een half uurtje mee in je tuin, op je balkon, of bij een stukje groen in je buurt. Dankzij de tellingen komen we samen steeds meer te weten over de stand van de wilde bijen en andere bestuivers in Nederland. Dat is belangrijk voor de bijen, de natuur en voor ons.

Dit jaar is de zesde editie van de populaire tuintelling. Niet alleen leuk voor families, natuurliefhebbers en tuineigenaren om aan mee te doen, ook ontzettend belangrijk. De helft van de 360 bijensoorten die in ons land voorkomen, zijn namelijk bedreigd. Niet

voor niets zijn wetenschappers en natuurliefhebbers bezorgd, en gaat er veel aandacht naar het beschermen van deze mooie en belangrijke diersoort.

Zachte winter en late vorst

“Iedereen die meetelt tijdens de Nationale Bijentelling draagt bij aan die bescherming”, zegt Koos Biesmeijer, wetenschappelijk directeur en bijenexpert bij Naturalis. “Het geeft inzicht in de hoeveelheid bijen en zweefvliegen in ons land, en in de toe- en afname van bijensoorten. Hoe meer tellers hoe beter, want zo krijgen we een steeds beter beeld van de bijenstand in ons land.”

Dit jaar is dat misschien wel extra belangrijk, want bijen-experts willen graag weten hoe de bijen de zachte winter en late vorst hebben overleefd. Veel kruidachtige planten zijn misschien doodgevroren door de vorst. Biesmeijer: “Dat is normaal, maar daarmee zijn die bloemen voorlopig niet beschikbaar voor de bijen. En dat terwijl bijen een essentiële rol spelen in ons voedselsysteem.” De bijen-experts zijn daarom benieuwd of dit terug te zien is in de hoeveelheid bijen, en de soort bijen die worden geteld door alle deelnemers.

Tel mee

Op de website nationalebijentelling.nl vind je het [telformulier](#) (.pdf) en een [bijengidsje](#) (.pdf) met duidelijke afbeeldingen. Daarmee kan iedereen de zestien verschillende soorten wilde bijen, hommels en zweefvliegen herkennen die medio april rondvliegen. Tellen kan direct in de tuin met een smartphone of tablet. Wie zich via de website nu alvast inschrijft, ontvangt komende weken teltips en bijenweetjes, en gaat in het weekend van 15 en 16 april goed voorbereid de tuin in.

Nationale Bijentelling

De Nationale Bijentelling is een gezamenlijk project van Naturalis Biodiversity Center, IVN Natuureducatie en LandschappenNL. Het doel is om zoveel mogelijk over bestuivers te weten te komen, zodat we hen beter kunnen helpen. Daarom vragen we iedereen om mee te doen aan dit landelijk bijenonderzoek. De Nationale Bijentelling wordt georganiseerd in samenwerking met EIS Kenniscentrum Insecten en Waarneming.nl.

Welkom op de Groene Markt!

Op zondag 4 juni 2023 van 11.00 tot 16.00 uur organiseert het CNME de jaarlijkse Groene Markt op Landgoed Schothorst bij Het Groene Huis. Een dag vol activiteiten over groen en duurzaamheid. Kom inspiratie opdoen op het gebied van ecologisch tuinieren en duurzamer leven. Behalve de markt en informatiekramen zijn er ook allerlei leuke doe-dingen. Je kunt deelnemen aan diverse rondleidingen over het landgoed, plantjes en mooie producten kopen, knutselen en

nog veel meer!

IVN staat hier ook met neen kraam.

Datum: zondag 4 juni 2023 - 11:00 tot 16:00

Locatie: Landgoed Schothorst

Adres: Schothorsterlaan 21, Amersfoort

Prijs: gratis

Natuurfotografie (IVN Amersfoort)

De IVN-werkgroep natuurfotografie heeft haar passie in het “zien en laten zien” van de natuur. Elke eerste zondag van de maand wordt er door de werkgroep Natuurfotografie Amersfoort een fotowandeling georganiseerd in natuurgebieden in en rond Amersfoort. De lokatie wisselt en vaak wordt er nadruk gelegd op een thema zoals “macro/close up”, “paddenstoelen”, “lentekeur”. In 2022 hebben we onder meer rondgestruind in Nimmerdor, Appel, Stoutenburg, Birkhoven en landgoed De Boom.

Iedereen die zich wil toewijden op het fotograferen van de natuur kan aan deze excursies deelnemen na aanmelding.

Wanneer: van 09:00 tot 12:00, voor data bezoek de website

Waar: Verzamelplaats IVN Natuurfotografie Amersfoort

Ringweg Randenbroek 119, 3816 CP Amersfoort. [Bekijk op Google Maps](#)

Kosten: Gratis

Aanmelden verplicht: Ja

Arjan Saaltink

Functie: Coördinator IVN Afdeling Amersfoort Werkgroep Natuurfotografie

[Bezoek website www.ivnnatuurfotografieamersfoort.nl](http://www.ivnnatuurfotografieamersfoort.nl)

info@ivnnatuurfotografieamersfoort.nl

Expositie in het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg.

Het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg heeft een expositieruimte waarin in het verleden al diverse mooie tentoonstellingen zijn gehouden. Voor onze nieuwe tentoonstelling hebben we onze vrijwilligers benaderd.

Binnen de ongeveer 60 vrijwilligers zijn veel hobby-fotografen en kunstschilders actief en in hun collectie hebben ze veel mooie foto's en schilderijen van allerlei onderwerpen. Zo kwam de expositiecommissie op het idee om deze hobbyisten te vragen om hun mooiste creaties in te sturen die dan vervolgens in een tentoonstelling getoond kunnen worden. Elke maand komt een nieuwe exposant aan bod met haar/zijn foto's.

Op dit moment is er een schilderijen expositie van onze vrijwilligers Tjitske Kooistra, Michiel Knol en Gert de Wit te bewonderen. Op geheel eigen wijze halen deze schilders hun inspiratie uit de natuur.

De expositie is van 13 maart tot en met 31 december 2023 in het Bezoekerscentrum Koetshuis Stoutenburg, Stoutenburgerlaan 4 in Stoutenburg.

IVN Amersfoort mikt op maandelijkse Groene GGZ activiteit

Utrecht, 6 februari 2023

Een wandelexcursie op 19 maart in het groen van psychiatrische instelling Zon & Schild is dit jaar de eerste activiteit van de werkgroep Groene GGZ van IVN Amersfoort. Andere geplande activiteiten in 2023: een inspiratiesessie voor behandelaars, een Fête de la Nature en de inrichting van een 'groen' informatiepunt in het restaurant van Zon & Schild.

IVN-er Ruud van Nus (64) is spin in het web. Hij werkt als verpleegkundig specialist bij GGZ regio Eemland en is in zijn vrije tijd vrijwilliger bij [IVN Amersfoort](#). Hij is voorzitter van de werkgroep Groene GGZ, die uit vijf IVN-ers bestaat. Die werkgroep wil dit jaar één activiteit per maand aanbieden.

[Groene GGZ](#) is ontstaan vanuit [IVN Natuureducatie](#) en [Nature for Health](#). Doel is de natuur inzetten als helende factor in de geestelijk gezondheidszorg. Dat klinkt wat hoogdravend, maar het gaat vooral om praktische zaken: denk aan wandelen in de natuur met een gids, dat is ontspannend en plezierig. 'We zijn geen bomenknuffelaars', zegt Van Nus. Inmiddels doen zo'n 14 ggz-

instellingen in Nederland mee. Het project loopt drie jaar, 2023 is het tweede jaar.

Vorig jaar, het eerste jaar van jullie werkgroep, hebben jullie vier wandelingen aangeboden op Zon & Schild. Wie komen hierop af?

'We merken dat na vier wandelingen de activiteit steeds bekender wordt. We zetten de bekende IVN-strandvlag neer bij het vertrekpunt. Dat wil niet zeggen dat gelijk massaal patiënten meelopen, want dat is een nogal weerbarstige doelgroep. Maar het begin is hoopgevend. De laatste wandeling trok dertien deelnemers, onder wie patiënten en andere mensen van buiten. Zij vroegen meteen wanneer de volgende wandeling er was.'

Hoe reageren jouw collega's op het idee van 'Groene GZZ'?

'Over het algemeen heel positief. Je merkt dat best veel collega's natuur-minded zijn. We gaan begin april een inspiratiesessie op Zon & Schild houden om collega's er meer bij te betrekken. Hoe ze het groen kunnen gebruiken in therapie. Dit doen we in samenwerking met Nature for Health en de regionale vestiging van IVN Utrecht. Er komen sprekers en we gaan wandelen over het terrein om ideeën op te doen hoe je de groene omgeving zou kunnen gebruiken. Een mooi voorbeeld zijn de zogenoemde 'Buitenpsychologen', twee vrouwen die al hun behandelingen buiten in de natuur doen. Ja, ook wanneer het regent.'

Hoe ben je bij dit initiatief betrokken geraakt?

‘Zeven jaar ben ik voorzitter van IVN Amersfoort geweest. Toen was het tijd voor iets anders. Toevallig las ik een groot verhaal in Trouw over de natuur inzetten als helende factor, de zogenoemde Groene GGZ. Het is bewezen dat het groen een goede invloed heeft. Ik was meteen enthousiast. Dit past in een gezonde leefstijl, laten we van Zon en Schild een proeftuin maken. Hier liggen paviljoens in een bosrijke, parkachtige omgeving net buiten Amersfoort. Mooie natuur. Maar vrijwel ongebruikt, want alles speelt zich binnen de muren af. Ja, activiteitenbegeleiding maakt er wel gebruik van, bijvoorbeeld met de vlindertuin, maar op het totaal is dat niet zoveel. Je zou van de natuur veel meer gebruik kunnen maken bij behandelingen. Hoe? Dat wordt steeds concreter nu het project is gestart. Landelijk is het idee geopperd om mensen die op de wachtlijst staan, alvast deel te laten nemen aan een groen aanbod.’

Wat staat voor dit jaar nog meer op het programma?

‘Restaurant Het Raakpunt van Zon & Schild is het startpunt van de activiteiten. We zijn daar bezig met het inrichten van een ‘groene hoek’, waar mensen informatie kunnen vinden over het project en de natuur. We denken aan spullen uit de natuur, tijdschriften en boekjes over de natuur. Verder willen we in september een Fête de la Nature op Zon & Schild. Dat is een landelijke activiteit van IVN met kraampjes, lezingen, excursies, lifestyle-zaken, workshops en activiteiten voor kinderen. Verder zou het mooi zijn als er een imker op het terrein komt en willen we zoveel mogelijk mensen van buiten laten kennismaken met de natuur op Zon & Schild om zo de verbinding te leggen met de buitenwereld. Er is veel werk aan de winkel.’

Planning van de wandelexcursies.

Werkgroep Groene GGZ van IVN Amersfoort organiseert iedere laatste zondag van de maand een fijne natuurwandeling over het terrein van Zon&Schild. Iedereen is welkom! Opgeven is niet nodig en de wandelingen zijn rolstoelvriendelijk.

Start: Restaurant ‘t Raakpunt, Zon&Schild, Utrechtseweg 266, 3818 EW Amersfoort.

Aanvang: 14.00 uur.

Datum	Thema
30 april	Historische wandeling met Ben Kok
28 mei	Ontluikende lente
25 juni	Vlinders en insecten
30 juli	Bomenwandeling

Vragen? Benader actief herstel/dagactiviteiten van GGZ-Centraal of mail r.vannus@ggzcentraal.nl.

De kinderen van Dandélion Dagopvang leren hun eigen voedselbosje kennen.

Utrecht, 10 maart 2023

Het terrein van Dandélion Dagopvang in Stoutenburg (gemeente Leusden) is sinds de voorjaarsvakantie een eigen voedselbosje rijker. De kinderen (6-10 jaar) plantten samen met IVN Natuureducatie en Dolmans Landscaping Group een bosje met 30 verschillende plantensoorten aan. Met elke soort kunnen ze in de toekomst iets te eten maken. Lekker thee of jam bijvoorbeeld, of kruiden voor op een zelfgebakken pizza, of... cola?!

Allemaal eetbaar

Het Voedselbosje is een klein bosje (30m²) waarin veel soorten planten groeien die je kunt eten: bomen, struiken, kruiden, klimplanten en bodembedekkers. Door het Voedselbosje leren kinderen op een uitdagende en vernieuwende manier hoe voedsel groeit en waarom dit goed is voor de natuur, het klimaat en voor jezelf. Ze ontdekken hoe verschillende planten smaken en welke delen je ervan kunt eten. Zo kun je vruchten plukken, maar er groeien ook eetbare bloemen, stengels en bladeren.

Leren door te doen

Na een korte uitleg van hoveniers Barend en Koen van Dolmans Landscaping Group

mochten de kinderen de jonge plantjes in de grond zetten: van het colakruid en amandelboom tot maartse viooltjes en de kiwibes, allemaal te herkennen aan de zelfgeschreven plantenstekers. Op de naschoolse opvang zijn de kinderen veel buiten, waar dan ook van alles te doen is. Zo is er bijvoorbeeld ook een moestuin. Extra leerzaam naast het voedselbosje, want de kinderen ontdekken zo de verschillen en overeenkomsten tussen groenten verbouwen en oogsten van vaste planten door het beide zelf te doen. En de vuurplaats even verderop blijkt zich na afloop van het planten goed te lenen voor het maken van geroosterde appeltjes met kaneel.

Voedselbosje als buitenlokaal

Steeds meer scholen en kinderopvanglocaties vergroenen hun buitenruimte: goed voor de leerlingen en goed voor de natuur. Daar helpt IVN graag aan mee. De natuurorganisatie legt dit jaar acht Voedselbosjes aan in de provincie Utrecht. Het Voedselbosje is een laagdrempelige manier om de natuur op het plein een flinke boost te geven én kinderen te leren over gezond eten. Het project Voedselbosjes in Utrecht is een samenwerking van IVN met de provincie Utrecht, het rijksprogramma Jong Leren Eten, Fred Foundation, Triodos Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds Utrecht en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

Oproep!!!

De werkgroep Duurzaamheid van IVN zoekt nieuwe deelnemers. De werkgroep organiseert de Proeftuin Academie in de Theetuin den Heyligenberg, maar wil meer gaan organiseren. We zoeken leden die het leuk vinden om acties als de Warme Truiendag, World Clean up Day en mogelijk andere acties te helpen organiseren.

Als je het leuk vindt om hieraan mee te werken en duurzaamheid je na aan het hart ligt neem dan contact op met Ruud Corduwener: 0641873802 of r.corduwener@gmail.com

De volgende Vooruitkijker komt uit in de week van 19 juni.